

روزگار پیری من از نوبل آغاز می شود

سوزان لوف
Susan Loof

زبانی و معنوی، مورد تقدیر قرار داد. آکادمی اظهار داشت: «او با وظیفه خطیر نقد تاریخ معاصر با یادآوری رویدادهای انکار شده و فراموش شده: قربانیان، بازندگان و دروغ‌هایی که مردم می‌خواستند فراموش کنند چون که روزی بدان باور داشتند، دست و پنجه نرم می‌کند. در تصور این امر گستاخانه نیست که «طبل حلبی» به یکی از آثار جاودان ادبی قرن بیستم بدل شود.»

ترکیبی از جزئیات طبیعت گرایانه با تصاویر و رویدادهای شگفت‌انگیز، گراس با «طبل حلبی»، «گربه و موش» و «سال‌های سگی» که در بین سال‌های ۱۹۵۹ و ۱۹۶۳ به زیور طبع آراسته شده، شهرتی به هم زد.

رمان‌هایی که به طور گروهی به عنوان تریلوزی دانزیگ شناخته شده‌اند، واکنش آلمانی‌ها را نسبت به ظهور نازیسم، هراس جنگ و سرافکنندگی که پس از دوران هیتلر به جای ماند.

نویسنده «طبل حلبی» مفتخر به احیای دوباره ادبیات آلمان «پس از دهه‌ها تباهی زبانی و معنوی» است.

سی‌ام سپتامبر ۱۹۹۹، استکهلم، سوئد - رمان‌نویس گونتر گراس، که مطالعه و تحقیقاتش درباره قرن دشوار آلمان او را پرآوازه‌ترین نویسنده نسل پس از جنگ دوم جهانی کرده است، روز پنج‌شنبه جایزه نوبل ادبی ۱۹۹۹ را برنده شد.

اعلام این خبر لبخندی بر لبان این نویسنده ۷۱ ساله نشانید. او پس از این که به اتفاق همسر و سگش از خاناهش در بلندورف در شمال آلمان خارج شد به خبرنگاران گفت: «خوشحالم».

بعد از آن در مصاحبه‌یی با رادیو آلمان گفت: «من به مدت بیست سال همواره کاندیدای این جایزه بودم. این امر من را جوان نگاه داشت.» و افزود «حالا، به طور قطع روزگار پیری آغاز می‌شود».

آکادمی سوئد نخستین رمان گراس، «طبل حلبی»، منتشر شده در ۱۹۵۹، را به خاطر پیشگام بودن در عصر جدیدی در ادبیات آلمان «پس از دهه‌ها تباهی

نظاره‌گر بود. یک بار گفت: «سرمایه‌داری هرگز سبانه‌تر، حیوان صفتانه‌تر از زمان پیروزی‌اش بر سیستم کمونیستی نبوده است.»

گراس نظراتش را راجع به اتحاد آلمان در «خطابه‌های عمومی‌اش» ابراز کرد، در حالی که در کتاب برای اشتاسی - پلیس مخفی خوفناک آلمان شرقی - نقش برجسته‌یی قایل شده بود. اما بسیاری از منتقدان گفتند که گراس با کوتاهی در نوشتن رمان «اتحاد بزرگ فراگیر»، ملت را مایوس کرده است.

اگر چه گراس از لحاظ سیاسی صریح‌الهیجه است، به نظر می‌رسد در سال‌های اخیر معقول و پخته شده است. تا حدودی، نگاه جامع‌اش به گذشته در کتابش «قرن من» که امسال منتشر شد، حکایت از آن دارد که نویسنده با گذشته آشتی کرده است. آکادمی سوئد اظهار داشت که جایزه ادبی برای همه آثار گراس است. هوراس اندال رئیس آکادمی، که این خبر را اعلام کرد، اضافه کرد که آکادمی دیدگاه‌های سیاسی گراس را در نظر نگرفته است.

گراس پنجمین نویسنده پی در پی اروپایی است که جایزه نوبل را کسب می‌کند و هفتمین برنده نوبل ادبیات آلمان. آخرین آن‌ها هاینریش بل در ۱۹۷۲ بود. جایزه ادبیات یکی از پنج جایزه‌یی است که آلفرد نوبل، کارخانه‌دار و مخترع سوئدی دینامیت، بنیاد نهاد. این جوایز از ۱۹۰۱ به برندگان اعطا شده است، جایزه ششم، در اقتصاد، از سال ۱۹۶۹ آغاز شد.

جایزه ادبی به نویسندگانی با دیدگاه‌های جهانی اهدا شده است که از بیهودگی یاس آور آثار ساموئل بکت تا حماسه‌های پر شور استلترهالدور امتداد دارد. این جایزه گاه‌وبیگاه به نویسندگانی اعطا شده است که در عرصه ادبیات داستانی و شعر فعالیت نداشتند، به خصوص وینستون چرچیل و برتراند راسل.

خوزه ساراماگو پرتغالی، نویسنده‌یی غیرسنتی با علاقه و دلبستگی به انسان‌های عادی، برنده سال گذشته بود.

امسال ارزش جایزه نوبل در هر مقوله‌یی ۹۶۰ هزار دلار است. برندگان جوایزشان را طی مراسمی در روز دهم دسامبر دریافت خواهند کرد.

اعلام زود هنگام نام برنده ادبیات ۱۹۹۹ تغییری در سنت مرسوم بود. آکادمی سوئد معمولاً برنده را در روز پنج‌شنبه‌یی در ماه اکتبر انتخاب می‌کند. آکادمی اظهار نکرد چرا امسال برنده زودتر اعلام شد.

آکادمی، در سال ۱۷۸۶ تأسیس شد، دارای هجده عضو است، یک صندلی بلا تصدی است و سه عضو در رأی‌گیری شرکت نمی‌کنند. اعضای آکادمی، دریافت‌کنندگان قبلی جایزه و گروه برگزیده‌ای از استادان زبان و ادبیات و متخصصان هر رشته می‌توانند نامزدها را پیشنهاد کنند.

صدراعظم آلمان گرهارد شرودر روز پنج‌شنبه گراس را در مقام «منتقد شایسته جامعه» ستود.

گرهارد شرودر زمانی که سرگرم دیداری رسمی از جمهوری چک بود از این افتخار بزرگ خبردار شد، گفت: «همه آلمانی‌ها این پیروزی را با او جشن می‌گیرند».

گراس از گروه نویسندگان پس از جنگ برخاسته است که شروع تازه‌یی را برای ادبیات آلمان پس از رایش سوم جست‌وجو می‌کنند، او دوره نازی، سال‌های دشوار بازسازی بعد از جنگ، خیزش‌های اجتماعی دهه ۱۹۶۰ و اتحاد دوباره آلمان در سال ۱۹۹۰ را گاه‌شماری کرده است.

گراس با اتکا به شهرتش پس از «طبل حلبی» همواره از موقعیتش استفاده کرده است تا در موضوعات سیاسی با تمایل فکری چپ‌روانه عقیده‌اش را به صراحت بیان کند.

هنگامی که در سال ۱۹۹۰ آلمان شرقی کمونیست، با آلمان غربی ادغام شد، گراس محتاطانه